

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorum Evangelicorum D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In Sacrosanctum Euangelium secundùm Ioannem

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

22. Vos adoratis quod nescitis: nos adoramus quod scimus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39480

Ecclesiæ non ex imitatione Iudaica magis quam Ethnica, sed ex Apostolorum & Apostolicorum virorum pia institutione promanasse. De qua re mox plura dicemus in postremo huius Euangelij loco. Nam de ipsa SS. Patrum saluberrima & necessaria autoritate, & quatenus ea valeat, & quousque se Lib. 7. ca. extendat, in opere nostro de Principiis fidei iam olim latè 11. & seqq. diximus.

22. *Vos adoratis quod nescitis: nos adoramus quod scimus.*

*Intentiones
bona frustra
impugnatur.*

Locus impotentem Caluini calumniam, qua Catholicos ad hæc verba grauat, paucis repellendi. Hoc (inquit) *submine concidunt bona omnes intentiones quas vocant. Habent enim homines nihil posse quam errare, ubi sua eos regit opinio sine verbo aut mandato Dei. Nam Christus personam & consanguinitatis sua suscipiens, Iudeos longè à Samaritanis distans docet, & hoc uno eos præstare, quòd, æterna salutis fœdus cum illis pepigerat Deus: & quòd non incognitum aliquòd nomen, sed Deum unum adorant, qui se illis patefecit, & à quo sunt in populum adoptati. Obseruanda est collectionis Caluinianæ absurditas pariter & impietas. Absurda & insulsa hæc collectio est. Samaritani quia cum vero Deo falsos deos colebāt, nec ullam habebant religionis suæ certam regulam ac normam, videlicet nec Scripturas (nisi solum Pentateuchum) nec sacerdotes legitimos & à Deo missos, nec certa & legitima sacrificia aut festa à Deo instituta, sed in quatuor sectas (Sebnaeos, Corthenos, Dositheos, Essenos) diuisi, tam sacrificia immutabant, quàm festa transferebant, prout cuique sectæ visum erat, & à solo diuini cultus loco ac templo abhorrebant; has & alias ob causas, adorabant quod nesciebant, id est, in toto Dei cultu aberrabant: ergo Christiani Catholici nullas bonas intentiones habere possunt, nisi quæ in Dei verbo aut mandato scripto continentur. Hæc est enim ex illis*

*Caluiniana
absurditas
in simili
demonstratur.
Rom. 8.*

verbis, Vos adoratis quod nescitis, Caluini conclusio. Cuius absurditas in simili apparebit. Qui ambulat in tenebris, ambulat quòd nescit: ergo qui ambulat in lumine, nisi lucernam manu gerat, ambulat quoque quòd nescit. Christiani quippe Catholici, & fide iam ac Spiritu Dei donati, ambulant in lumine, aguntur Spiritu Dei, habent ductores quos Deus illis dedit. Scripturarum lucerna non semper opus habent. Multa pietatis opera vel ex Spiritus sancti solo instinctu, vel iuxta ducto

ductorum suorum ac Pastorum consilia, absque expresso in Scripturis mandato Dei, piè ac laudabiliter exequentur. Quorum nisi in ipsis Scripturis multa occurrerent exempla (quæ in Promptuario nostro Catholico enumerauimus) fingi hoc à me videri posset. Nunc autem ex bonis filiorum Dei intentionibus (quibus se hostem Calvinus profitetur tum hoc, tum aliis in locis) quæ vel non expectato Dei mandato spontaneas Deo oblationes & hostias spirituales faciunt, vel præter & ultra ipsum Dei mandatum in Scripturis positum (quod frequenter necessaria sola præscribit) opera supererogationis præstant, innumera bona opera Deo gratissima procedunt. De quibus in Promptuario nostro Morali semel atque iterum disseruimus. Vt ipsemet Calvinus hunc suum commentarium in Euangelium Ioannis, in Harmoniam trium Euangelistarum, in omnes Apostolicas Epistolas conscriberet, in quo (quæso) verbo aut mandato Dei scripto fundatur? aut ubi mandatum in Scriptura accepit? An negabit tamen aut videri non volet ex bona intentione ad Dei gloriam & proximi utilitatem se ea omnia scripsisse? Negare etiã poterit absque villo Dei verbo aut mandato in Scripturis posito ad illa opera animũ applicuisse? Cur ergo cæcus hæreticus in aliis tam multis piorum bonis operibus ac laboribus easdem bonas intentiones non aduertit? Cur eas reprehendit, & hominum impiorum, qui verum Deum ignorant, cæco cursui assimilant? Omnes à vero Dei cultu alieni, vt isti Samaritani, vt pagani, vt hæretici, *adorant quod nesciunt*: nec eos iuuare possunt bonæ aliquæ intentiones, quia *sine fide impossibile est placere Deo*, & Spiritum Dei non habent à quo agantur. At verò pij & Catholici Christiani, Christo Capiti in suo corpore, quod est Ecclesia, adhærentes, ideoque Spiritũ Christi qui in corpore eius est, & extra corpus eius non est, in sese habentes, *id adorant quod sciunt*, in Dei cultu non aberrant, tamen extra Scripturæ terminos multa bona in Scripturis non præscripta operentur; & eorum bonæ intentiones plurimũ eos iuuant, multaque præclara opera Deo grata, proximis utilia, proferrunt. Ex quibus efficitur non absurdam modò, sed & impiam (vt dixi) collectionem hanc Calvinianam esse. Quare quod iterum hoc loco reperit & ingeminat, eadem impietate laborat. *Quantumuis (inquit) in sua pertinacia sibi blandiantur & plaudant, qui ex sensu suo vel hominum traditionibus adorant Deum, hæc una vox de calo detonans, quicquid se habere putant diuinum & sanctum, prosternit. Itaque vt Deo probetur nostra*

In Dom.
infra Off.
Natiuit.
Dom.

Domin. 3.
post Epi-
phan. tex.
1. Domin.
Pasch. tex.
2. Dom. 4.
post Pent.
tex. 2.

Hebr. 10.

Haeretici
sensum
suum &
hominum
traditio-
nes sequun-
tur.

religio, necesse est ut in scientiam ex eius verbo conceptam recumbat. Quadrant hæc verba optimè in ipsum Calvinum, omnesque sectarios, qui ex sensu suo (non ex sensu Ecclesie, non ex sensu & consensu Sanctorum Patrum, contra quos modò Calvinus declamavit, non ex sensu Sacrorum Conciliorum) & ex hominum traditionibus, Lutheri, Buceri, Zwinglij, & aliorum placitis, Deum adorant, Scripturas exponunt, dogmata fabricant, cultum instituunt. Isti omnes adorant quod nesciunt. Istorum religio non recumbit in scientiam ex verbo Dei conceptam, sed in scientiam ex proprio cuiusque cerebro natam; ad quam postea Dei verbum contorquent, ut in nostris, fauente Deo, Antidoris Euangelicis & Apostolicis toti orbi manifestum fiet. Catholici verò, quorum hic bonas intentiones extra scriptum verbum impugnat Calvinus, nec ex sensu suo, nec ex hominum traditionibus, sed ex sensu Spiritus Dei quem acceperunt in corpore Christi, & ex hominum, quos Deus misit, suæque Ecclesie præfecit, & eam docere ac regere iussit, doctrina & præceptis Deum colunt. Religionem quoque tenent non à seipsis recentè inventam, ut Calvinus cum suis, sed ex verbo Dei conceptam, iuxta perpetuam Catholicæ Ecclesie fidem, & Sanctorum probatorum expositiones orthodoxas: quas contra omnes quocumque tempore exurgentes hæreses Pastores Ecclesiarum, qui pro tempore fuerunt, summa religione & diligentia sequuti & imitati sunt, ut alio in loco ostendimus.

De Trin-
cip. fidei
lib. 7. c. 12.
Haeretici
hodie ado-
rant quod
nesciunt.

Iam verò absterisa hæc Calvini in Ecclesiam Catholicam calumnia, videamus quàm hæc reprehensio, Vos adoratis quod nescitis, in ipsum maximè Calvinum omnesque hæreticos rectè ac meritò retorqueri debeat. Samaritani adorabant quod ne ciebant, quia nec verum Deum cognoscebant, nec eum rectè colebant. Non cognoscebant verum Deum, quia quem pro Deo colebant, illius solùm terræ Samaritanæ, non vniuersorum, Deum esse credebant. Non eum rectè colebant, quia nec ritus à Deo præscriptos tenebant, & præterea multos falsos Deos adorabant. Temporis denique progressu etiam templum magnum in monte Garizim extruiebant, quod templo Hierosolymitano ex Dei mandato extructo æmulum foret. Sic templum contra templum, altare contra altare erigebant, seque veros Dei cultores venditabant. Eorum originem his verbis describit Scriptura. Abductis decem tribubus in Assyriam (quarum tota possessio Samaria tunc vocabatur) & in eorum locum ac possessiones Assyriis transiatis, Num-

Samari-
tanorum
errores &
origo.

Num-
clauum

ciatum est Regi Assyriorum, & dictum: Gentes quas transulisti, 4. Reg. 17.
 & habitare fecisti in ciuitatibus Samarie pro filijs Israel, igno-
 rant legitima Dei terra, & immisit in eos Dominus leones: &
 ecce interficiunt eos, eo quod ignorent ritum Dei terra. Precepit
 autem Rex Assyriorum, dicens, Ducite illuc unum de sacerdo-
 tibus quos inde captiuos abduxistis, & vadat & habitet cum
 eis, & doceat eos legitima Dei terra. (Semper vocant eum
 quem colere intendebant, Deum terræ, quasi illius terræ pro-
 prium quendam Deum, & non totius vniuersi conditorem.)
 Igitur quum venisset vnus de sacerdotibus his qui captiuus ducti
 fuerant in Samaria, habitauit in Bethel (hic est ille mons in Gen. 33.
 quo Iacob adorabat, & de quo hæc mulier in hoc Euangelio
 loquitur, exstructo tunc illic templo magnificentissimo) &
 docebat eos quomodo colerent Dominum. Et vnaquæq; gens
 fabricata est Deum suum: posueruntque eos in phanis excelsis
 quæ fecerunt Samarita, gens & gens in urbibus suis in quibus
 habitabat. Viri enim Babylonij fecerunt Socoth-benot: viri
 autem Cuthæi fecerunt Nergel: & viri de Emath fecerunt
 Asima. Porro Heuæi fecerunt Nebahaz & Tharshac. Hi autem
 qui erant de Sepharuaim comburebant filios suos igni, Adra-
 melech & Anamelech dijs Sepharuaim, & nihilominus cole-
 bant Dominum. Fecerunt autem sibi de nouissimis sacerdotes
 excelsorum, & ponebant eos in phanis sublimibus. Et cum Do-
 minum colerent, dijs quoque suis seruebant, iuxta consuetudi-
 nem Gentium, de quibus translati fuerant Samariam: vsque
 in presentem diem morem sequuntur antiquum. Non timent
 Dominum, neque custodiunt ceremonias eius atque iudicia, &
 legem, & mandatum, quod preceperat Dominus filijs Iacob.
 Hæc est Samaritanorum origo, hæc eorum adoratio, hic
 cultus. Sic adorabant quod nesciebant.

Vide nunc an non in nostri maximè temporis hæreticis
 eodem modo se res habeat, vt verissimè adorent quod ne-
 sciant. Samaritani colebant Dominum in Bethel, in quo postea
 loco Manasses homo Iudæus, ducta in vxorē Sanabaleris filia,
 qui Darij nomine Iudææ præfuit, ne fratre summo apud Iu-
 dæos Pontifice esset inferior, magnificum templum extruxit,
 & Sacerdotem se illic creauit, ac quoscunque potuit apostatas Iosephus
 (vt ait in hunc locum Caluinus) premijs ad se pellexit: soceri Antiq. lib.
 videlicet sui freres potentia. Sic autem in hoc monte Domi- 11. cap. 8.
 num colebant, vt vnaquæque gens in alijs excelsis & phanis
 sua idola suis proprijs ritibus colerent. Omnino pari ratione
 hæretici hodie Christiani Catholici quum essent, ipse impi-

Lutherus
alter Ma-
gister.

mis Martinus Lutherus monachus, sacerdos, & Doctor, ne quodam alio fratre suo cui indulgentiarum publicatio (res tum lucrosa) commissa fuit, inferior esset (eandem quippe modis omnibus ambiebat) fretus Saxoniae ducis autoritate ac potentia, cuius novellae filiae Academiae Vvitembergensi primarius professor ascitus fuerat, nouum in Germania & per amplum latere patentis Schismatis templum erexit; altare contra altare, cathedram contra cathedram instituit; Romanae Sedis legitimam autoritatem omnibus modis conuellens, Sacerdotem se illic, nouum Euangelium, Prophetam, Apostolum creauit: & vt Caluini verbis utar, *quoscumque posuit apostatas ad se pellexit*. Mox Lutherani quasi noui Samaritae crescere & multiplicari coeperunt. Caeterum qui Luthero ad momentum adhaeserunt, & cum eo *Dominum colebant*, id est, Christiani vocari semper volebant, confestim suos quisque Deos, sua idola, sui cerebri phantasmata colebant, alij rigidi, alij molles, alij extrauagantes Lutherani: & inter hos alij Zvvingliani, alij Anabaptistae, alij Osiandrii, alij demum Caluinistae. Vt multo plures sectae breui momento exorta sint, quam apud Samaritae Gentes erant diuersos Deos colentes. Qui quidem omnes, sicut Samaritae Dominum in Bethel coluerunt, sic iuxta nouum Euangelium a Luthero restauratum, se Dominum colere protestantur. Lutherum enim pro viro Dei & magno Propheta omnes adhuc sectae reuerentur: & illorum Bethel Vvitemberga est. Interim tamen alius Geneuae, alius Tiguri, alius in Anglia partim Protestantium, qui Regiae voluntati se accommodant, partim Puritanorum cultus est, alia politia, varia & diuersa dogmata. Omnibus hoc commune est, vt cum Samaritis illis non custodiant ceremonias, iudicia, atque mandata Dei iuxta eorum praescripta, quibus Christus dixit, *Docete omnes gentes, docentes eos seruare omnia quaecumque praecepi vobis*, iuxta Ecclesiae Catholicae & Praepositorum eius doctrinam & traditionem. Sequitur vultus quisque sua placita, tam in Sacramentorum administratione, quam in verbi praedicatione, totoque cultu atque doctrina. Sic adorant quod nesciunt: *in tenebris ambulant*. Ab eis lumen accipere nolunt, quibus Christus dixit, *Vos estis lux mundi*. Ab eo pasci nolunt, cui Christus dixit, *Pasce oves meas*. Eos audire nolunt, quibus Christus dixit, *Qui vos audit, me audit*. Illis obedire nolunt, de quibus Paulus dixit, *Obedite Praepositis vestris*. Suam quisque lucem sequi vult, semetipsum pascere, solum Christum in Scripturis, prout ipsis sonat, loquentem

Matth. 28.

Matth. 5.

Joan. 21.

Luc. 10.

Heb. 13.

quentem audire, nemini obedire volunt. Sic adorant quod nesciunt, & ambulant quò nesciunt. Nam cum veteribus quoque Samaritis faciunt sibi ex nouissimis sacerdotes excelsum. Homines mechanicos, illiteratos, audaces, temerarios, ministerio verbi præficiunt. Hos cæcos duces cæci sequuntur, ut adorent quod nesciant. Sanè cõtentione illa Samaritanorum cum Iudæis propter extractum illud templum longius progrediente, re tandem ad iudicium Ptolemæi regis delata, & acerrimè à cuiusque partis aduocatis examinata, ex hoc imprimis argumento, quòd Iudæi templi sui antiquitatem multo maiorem, Sacerdotum in eo perpetuam successionem, Prophetarum, qui illi adhæserunt, prædicationem ostenderent (quibus omnibus Samaritæ carebant) causa ceciderunt Samaritæ. Pronunciatum est eos adorare quod nesciebant; Iudæos illud adorare quod sciebant, id est, totius cultus sui certam scientiam, certa fundamenta, normam & regulam certam habere. Eundem planè in modum nullo negotio conuincuntur hæretici hodie adorare quod nesciunt, quia in eorum Bethel, nec antiquitas est, nec sacerdotum successio, nec Prophetarum prædicatio: demonstrabitur verò nos Dei beneficio Catholicos hæc omnia habere, apud nos esse totam antiquitatem, ex cuius testimoniis fidem nostram roboramus, esse Pontificum & Sacerdotum successionem, quos posuit Spiritus S. regere Ecclesiam suam: esse SS. Doctorum & Patrum vnanimem consensum, quibus Ecclesia (vt Augustini verbis utar) plantatoribus, rigatoribus, adificatoribus, Pastoribus, nutritoribus creuit: ideòque nos adorare quod scimus. Et sicut olim salus ex Iudæis erat, quia Christus salutis author, & Euangelica doctrina, & lex & promissiones ex ipsis erant, quatenus eis prædicta & promissa, & à Christo (qui ex eis erat) impleta fuerunt; sic nunc salus ex Catholicis est, & in sola Ecclesia Catholica Apostolica Romana, quia Christus salutis author non nisi in illa Ecclesia, quæ corpus eius est, loquitur, quia tota Euangelica doctrina & lex Dei, & quæcunque Dei promissiones in ea & ex ea sunt, quatenus eius ministerio docentur, & non nisi in ea, eiusque vnitati adhærentibus, adimplentur ac possidentur. Et sic quidem omnes horum temporum sectæ & hæreses hoc vno fulmine concidunt; Vos adoratis quod nescitis: & hæc vna vox de cælo detonans, quicquid se habere putant diuinum & sanctum, prostermit.

*Iosephus
Antiqu. lib.
13 cap. 60*

*Contra
Iul. lib. 20*

*Salus ex
Ecclesia
Catholica*